

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. I. Conclusio affirmativa statuitur, & probatur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

conversione non possit connaturaliter in ordine gratiæ intelligere; certum tamen est, & communiter à Theologis receptum, animam Christi Domini, ratione elevationis supra corpus, orta ex visione beatifica, & statu beatitudinis, quæ gaudebat à primo instanti productionis, & unionis cum corpore, objecta supernaturalia sine conversione ad phantasmata connaturaliter intellexisse. Idem dicendum de cognitione naturali, quamvis in ista etiam usus fuerit conversione ad phantasmata, & speciebus ab illis abstractis beneficio intellectus agentis; ne talis potentia esset in ipso otiosa & frustranea, ut disputatione sequenti patet.

§. III.

Corollarium præcedentis doctrinæ

EX dictis colligitur, scientiam per se infusam, sive naturalem, sive supernaturalem fuisse Christo inditam à primo instanti suæ conceptionis: Tum quia talis scientia data est Christo ratione unionis hypostaticæ: hanc autem à principio conceptionis habuit. Tum etiam, quia non fuit necessarium Christo, neque nobis utile, quod hac scientia aliquo tempore careret. Ad id ad Heb. 10. dici, quod Christus ingrediens mundum (id est naturam humanam induens) dixit, *hæsan & oblationem noluisse, corpus autem apræstati mihi &c. tunc dixi ecce venio.* At hæc cognoscere non potuit anima Christi per scientiam acquiritam a rebus ipsis acceptam, aut per species abstractas à phantasmatibus; quia potentia ejus exteriores, dum erat clausus in utero virginis, non poterant ejusmodi species recipere: Ergo id cognovit tunc per scientiam infusam.

Dices, Anima Christi à principio suæ Incarnationis habuit actum visionis beatificæ: Ergo in eo instanti non potuit elicere actum scientiæ infusæ. Probatur Consequentia, implicat enim unam potentiam duas operationes simul elicere, ut sæpè docet S. Thomas.

Respondeo ex doctrina ejusdem S. Doctoris 1. p. qu. 78. art. 7. ad 2. unam eandemque potentiam posse duas operationes, quarum una ad alteram referatur, eique aliquo modo subordinetur, simul exercere: sicut enim voluntas simul & semel finem intendit, & media eligit intellectus simul principia cognoscit, & conclusiones ex illis infert: scientia autem infusæ animæ Christi, cognitionis beatificæ, ad quam consequitur, quodammodo subordinatur; atque adeo actum utriusque in intellectu Christi simul esse non repugnat, sicut de cognitione matutina & vespertina Angelorum docent communiter Theologi cum D. Augustino.

ARTICULUS II.

An omnia objecta naturalia ab anima Christi per scientiam infusam supernaturalem distincte & in particulari cognita fuerint?

Articulo præcedenti ostensum est, duas scientias per se infusas in anima Christi fuisse, naturalem scilicet & supernaturalem; nunc essentiam scientiæ infusæ supernaturalis, quæ præcipue consideratur à Theologis, investigamus; & quia non potest melius alicujus scientiæ quidditas declarari, quam ex objectis, ad quæ terminatur, operæ pretium est, singula objecta,

ad quæ scientia infusa supernaturalis animæ Christi se extendit, declarare; & discutere, an & quomodo Christus per talem scientiam res naturales, entia supernaturalia creata, actus liberos hominum & Angelorum, futura contingentia, totam rerum possibilitatem collectionem, & denique mysterium Sanctissimæ Trinitatis extra verbum cognoverit? De primo dicemus in hoc articulo, de alijs in sequentibus.

§. I.

Conclusio affirmativa statuitur, & probatur.

Dico igitur: Christus per scientiam supernaturalem infusam omnia objecta naturalia cognovit, non solum in communi, seu secundum rationes communes & genericas, vel specificas, sed etiam distincte, & in particulari, seu secundum propriam & distinctam cuiusque individui rationem.

Prima hujus pars conclusionis est contra Vaz, quem hic disp. 12. cap. 1. num. 5. ubi licet doceat fuisse objecta naturalia per scientiam per se infusam ab anima Christi cognita, loquitur tamen de scientia per se infusa naturali, per supernaturalem verò negat cognosci. Secunda verò est contra Scotum, Gabrielem, & Almainum, negantes animam Christi per scientiam inditam res naturales distincte & in particulari, seu secundum rationes individuales & numericas cognovisse.

Probatur ergo prima pars contra Vaz quem ratione D. Thomæ hic art. 1. ad hanc formam redacta. Decuit ut non solum potentia naturalis, sed etiam obedientialis animæ Christi ad actum reduceretur, ne maneret imperfecta, utpote relicta in potentia: Atqui anima Christi Domini erat in potentia obedientialis ad cognoscenda omnia objecta naturalia per scientiam supernaturalem infusam: Ergo tali scientia cognovit omnia entia naturalia. Major patet ex dictis articulo præcedenti, Minor verò suadetur primò. Entitas materialis potest per actum spiritualem attingi, & de facto terminat spiritumalem cognitionem, seu intellectualem: Ergo entitas naturalis terminare poterit cognitionem supernaturalem.

Secundò, esto objectum non possit sui cognitionem excedere excellu ordinis, quo circa nec entitas spiritualis materiali cognitione, nec supernaturalis naturali possunt cognosci, non tamen necessarium est quod ab illa non excedatur, unde finita entitas terminare potest infinitam cognitionem, & creata increatam: Ergo naturalitas objecti non impedit, quin supernaturalem cognitionem in seipso terminare possit.

Terziò, Esto objectum naturale sub ratione naturali objectiva nequeat attingi per cognitionem supernaturalem, bene tamen sub ratione supernaturali objectiva: At in entibus naturalibus est dabilis hæc ratio objectiva, ut ex dicendis constabit: Ergo entia naturalia supernaturalem cognitionem terminare possunt.

Potest etiam eadem pars aliâ ratione suaderi: Congruum enim fuit, ut anima Christi Domini altiori & perfectiori cognitione objecta naturalia cognosceret in seipsis, quam cognoscuntur ab Angelis; nam sicut anima Christi ratione unionis ad Verbum perfectior sit naturâ Angelicâ, ita perfectior debet habere scientiam: Sed si illa

FFFF 3

non

non cognosceret objecta naturalia supernaturalia cognitione, sed tantum naturali, ea non cognosceret perfectiori, sed imperfectiori modo, quam Angeli; cognitio enim naturalis possibilis animæ Christi per species infusas, live per species ex genere suo acquiras inferior est Angelorum cognitioni: Ergo anima Christi cognoscit res naturales in seipsis supernaturali cognitione

32. Ex quo probatur secunda pars contra Scotum & Nominales; Angeli enim per scientiam inditam cognoscunt omnia objecta naturalia, non solum confusè & in communi, sed etiam distinctè & in particulari secundum rationes unicuique proprias; Ergo & Christus per scientiam supernaturalem animæ suæ infusam, Antecedens docet expressè D. Thomas 1. p. qu. 55. & 56. probatque ex eo quod species scientiæ infusæ Angelis, cum non sint acceptæ ab objectis, sed causatæ immediatè à Deo ad exemplar divinæ essentia, consideratæ secundum quod habet rationem speciei intelligibilis, repræsentant clarè & distinctè, sicut essentia divina, omnes res naturales secundum proprias & individuales earum rationes. Consequentia verò probatur, Tum quia scientia Christi esset imperfectior Angelicâ, si non distinctè, sicut illa, cognosceret res naturales secundum rationes illis proprias, sed tantum confusè & secundum rationes communes, ut contendunt Scotus & Nominales. Tum etiam, quia species, quibus utitur scientia indita animæ Christi, æquè causatur immediatè à Deo ad exemplar divinæ essentia, ac species infusæ mentibus Angelorum: Ergo sicut propter hanc rationem Angelus cognoscit extra divinam essentiam omnia objecta naturalia, non solum secundum rationes communes, sed etiam secundum proprias: ita propter eandem rationem anima Christi eodem modo cognoscet per scientiam infusam omnia illa objecta. Aliam rationem ad probandam hanc secundam partem ex D. Thomæ desumptam in solutione objectionum adducemus.

§. II.

Solvuntur objectiones.

33. **O**bjiciens primò contra primam partem conclusionis: Nulla scientia potest se extendere nisi ad ea, quæ intra limites sui objecti continentur: Sed res naturales sub objecto scientiæ infusæ supernaturalis contineri nequeunt: Ergo nec ab ipsâ attingi. Major patet, Minor probatur. Scientia cum specificetur a suo objecto, debet esse ejusdem ordinis cum illo, eique proportionari: Sed entia naturalia non sunt ejusdem ordinis cum scientia supernaturali, nec habent cum illa proportionem: Ergo sub ejus objecto non continentur.
34. Respondeo, concessâ Majori, negando Minorem, ad cujus probationem respondere possumus ex Alyare hic disp. 57. dupliciter. Primò, quod scientia debet esse ejusdem ordinis cum objecto formali à quo habet specificari, non verò cum materiali à quo non specificatur: res autem naturales pertinent ad objectum materiale scientiæ supernaturalis infusæ animæ Christi, unde non oportet quod sint ejusdem ordinis cum illa, vel habeant cum ea proportionem.
35. Secundò responderi potest, quod quâdo scientia alicujus rei est ei propria & ad a quata, oportet quod sit ejusdem ordinis cum illa, eique proportionetur, secus verò, si excedens sit, & inadæ-

quata, ut patet in scientia increata Dei, quæ transcendit totum ordinem naturæ, & tamen eam attingit Deus perfectissimè res naturales. Constat etiam in scientia Angelorum, quæ non se omnino immaterialis, & tamen res materiales attingit. Scientia autem supernaturalis infusæ animæ Christi non est propria & ad a quata naturalibus rebus, attingit enim ipsas sub universali quadam ratione, etiam communiter ad res naturales, nempe sub ratione claræ revelationis extra verbum; per quod differt à fide, communiter velatio est obscura, & visione beatifica, quæ extra verbum, sed in verbo, seu in essentia divina clarè visâ creaturas manifestat.

Addo, proportionem requiritam inter scientiam & objectum materiale illius, cupiens habent res naturales ad scientiam inditam animæ Christi, non debere in eo consistere, quod sint ejusdem ordinis, sed quod ipsum objectum non pertineat ad ordinem superiorum: unde licet scientia inferioris ordinis terminetur ad inferiores, nec possit ad superiores se extendere, quia ejus perfectionem superant; scientia tamen superioris ordinis non solum superiorem, sed etiam inferiora sub objecto suo complexi potest: quia visus, quod superior, eo est universalior, quia inferiora non excedunt virtutem superioris, & possunt nobiliori modo attingi de eâ scientia supernaturalis infusæ animæ Christi ordinis superioris, potest sub objecto suo non solum res supernaturales, sed etiam naturales comprehendere, attingendo illas nobiliori modo.

Objiciens secundò contra secundam partem conclusionis: Scientia non est de singularibus, ut communiter dicunt Philosophi: Ergo scientia Christo infusâ non se extendit ad res naturales cognoscendas in individuo & in particulari, & secundum propriam & singularem eîque individui rationem, sed eas in communi solum, & quoad rationes duntaxat genericas, vel específicas contemplatur.

Confirmatur: Per scientiam inditam illam solum cognoscit Christi anima, quorum cognitio perficitur ejus intellectum, propter hanc enim solum rationem ponitur hæc scientia in Christo, ut intellectus ejus perficiatur quoad cognitionem rerum in proprio genere: Sed cognitio singularium, præsertim materialium, non perficit intellectum, ut docet S. Thomas 1. p. qu. 12. art. 4. Ergo scientia animæ Christi indita ad ea non se extendit. Unde idem S. Doctor in 3. d. 14. qu. 1. ar. 3. in corp. expressè docet, Christum animam non cognoscere in proprio genere, nec per consequens per scientiam inditam per particularium hominum, quia ea non pertinent ad perfectionem intellectivæ partis.

Confirmatur amplius: Cum individua materialia ferè infinita sint, ad ea repræsentanda intellectu Christi, requirerentur infinitæ species intelligibiles, non enim in Christo sunt species universales plura per modum unius repræsentantes, sicut sunt in Angelis: Sed inconveniens est ponere in intellectu infinitam illam multitudinem specierum, quam non posset percipere: Ergo & quod scientia sibi indita ad omnia individua, etiam materialia, se extendat.

Ad objectionem respondetur, quod licet scientia naturalis, seu procedens ex lumine naturali primorum principiorum non possit esse de singularibus, bene tamen scientia supernaturalis, seu procedens ex lumine certo & infallibili de-